

ΕφΠατρ 523/2001

Εφαρμογή του ν. 2251/1994 και στις επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα. ΔΕΗ. Η σύμβαση παροχής ηλεκτρικού ρεύματος ως σύμβαση πωλήσεως πράγματος. Έλεγχος συμβατικών όρων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Αξιώσεις καταναλωτή.

(...) Κατά το άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2251/1994 "προστασία των καταναλωτών", που έχει εφαρμογή και για τις επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής του δημόσιου τομέα, οι γενικοί όροι των συναλλαγών, ήτοι οι όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό μελλοντικών συμβάσεων, όπως είναι και η σύμβαση παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, απαγορεύονται και είναι άκυροι αν έχουν ως αποτέλεσμα την υπέρμετρη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή. Ο καταχρηστικός χαρακτήρας τέτοιου γενικού όρου κρίνεται αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σύμβαση, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες. Κατά δε την παρ. 7 του ίδιου άρθρου καταχρηστικοί κατά την ενδεικτική απαρίθμηση αυτής είναι οι γενικοί όροι των συναλλαγών όταν εκτός των άλλων ιγ) αποκλείουν ή περιορίζουν υπέρμετρα την ευθύνη του προμηθευτή ιδ) προβλέπουν τη μετακύληση της ευθύνης του πωλητή ή του εισαγωγέα αποκλειστικά στον παραγωγό του αγαθού ή σε άλλον. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων οι οποίοι ως προς τον έλεγχο των γενικών όρων των συναλλαγών αποτελούν εξειδίκευση του γενικού κανόνα του άρθρου 281 ΑΚ, για την κρίση της ακυρότητας ή μη ως καταχρηστικών των όρων αυτών λαμβάνεται υπόψη κατά κύριο λόγο το συμφέρον του καταναλωτή στα πλαίσια της επίτευξης σχετικής ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων.

Τα συμφέροντα η διατάραξη της ισορροπίας των οποίων σε βάρος του καταναλωτή μπορεί να χαρακτηρίσει ένα γενικό όρο άκυρο ως καταχρηστικό πρέπει να είναι ουσιώδη, η δε διατάραξη αυτή πρέπει να είναι ιδιαίτερα σημαντική και να χαρακτηρίζεται σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης ως υπέρμετρη. Για να ορισθεί ως υπέρμετρη η διατάραξη της ισορροπίας αυτής θα πρέπει να αλλάξει η μορφή της συγκεκριμένης σύμβασης που έχει διαμορφωθεί με βάση τους κανόνες του ενδοτικού δικαίου και να επέρχεται περιορισμός θεμελιωδών δικαιωμάτων του καταναλωτή ή των υποχρεώσεων του προμηθευτή (ΑΠ 1401/1999 Ελλ.Δικ. 41 56, Φ. Δωρής Η καλή πίστη στο άρθρο 2 του Ν. 2251/1394 ΝοΒ 48 σελ. 737 επ.). Περαιτέρω η σύμβαση παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, όταν οι συμβαλλόμενοι απέβλεψαν στην ίδια την ενέργεια ως πράγμα, έχει τα στοιχεία της πωλήσεως πράγματος και αν ο

πωλητής εξεπλήρωσε εν μέρει την υποχρέωσή του να παραδώσει το πράγμα ο αγοραστής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την πληρωμή του τιμήματος, προβάλλοντας την από το άρθρο 376 ΑΚ ένσταση, οπότε ο ενάγων πωλητής πρέπει να αποδείξει ότι εξεπλήρωσε την παροχή του (Γαζής Ερμ. ΑΚ αρθρ. 516 αριθμ. 19 και 20 ΑΠ 1004/1994 Ελλ.Δικ. 36 516). Μεταξύ των όρων αυτών είναι και ο προβλεπόμενος στο άρθρο 41 για τη διόρθωση λόγω ανακριβούς ενδείξεως γνώμονος. Κατά τον όρο αυτό σε περίπτωση κατά τον συνήθη ή ειδικό έλεγχο του γνώμονος του προμηθευτή προκύπτει, ότι ο μέσος όρος ακριβείας της καταγραφής είναι λανθασμένος, κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 5%, όλοι οι αναγόμενοι στον εσφαλμένο γνώμονα λογαριασμοί κατά τους τρεις προηγούμενους μήνες διορθώνονται κατάλληλα από τον προμηθευτή με βάση τα προσφορότερα στη διάθεση του προκύπτοντα στοιχεία και ο προμηθευτής επιστρέφει στον πελάτη το ποσό που εισέπραξε καθ' υπέρβαση ή αντιθέτως ο πελάτης καταβάλλει στον προμηθευτή κάθε διαφορά που προκύπτει από την αναθεώρηση του λογαριασμού.

Την 7-3-1995, κατά τη διενέργεια τακτικού ελέγχου στον μετρητή του SUPER MARKET διαπιστώθηκε, ότι από λανθασμένη συνδεσμολογία των καλωδιώσεων που οφείλονταν σε πταίσμα των υπαλλήλων της ΔΕΗ, καταγράφονταν κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας μικρότερη της πραγματικής κατά το 1/3. Έτσι η ενάγουσα, εφαρμόζοντας τον συμβατικό όρο του άρθρου 41 των Γενικών όρων και Συμφωνιών αναθεώρησε όλους τους λογαριασμούς που εκδόθηκαν κατά τη χρονική περίοδο από 1.4.1994 - 30.3.1995. Η αναθεώρηση αυτή έγινε με αντικειμενικά κριτήρια και ειδικότερα με τεχνικά στοιχεία και μαθηματικούς υπολογισμούς σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΔΕΗ, και προέκυψε ότι από την εφεσίβλητη-εναγομένη καταναλώθηκε ηλεκτρική ενέργεια 289.482 ΩXB, αξίας 8.318.594 δρχ., δηλαδή, εκτός από τη λαθεμένη αναγραφή στο μετρητή 192.988 ΩXB αξίας 5.565.505 δρχ. παραδόθηκαν και καταναλώθηκαν απ' αυτή επιπλέον 9.644 ΩXB αξίας 2.753.089 δρχ. Η εφεσίβλητη στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν αμφισβήτησε τον τρόπο υπολογισμού της διαφοράς αυτής και προέβαλε την από το άρθρο 281 ΑΚ ένσταση επειδή η πλημμελής σύνδεση, που είχε ως αποτέλεσμα τη λαθεμένη καταγραφή στο μετρητή, οφείλονταν σε υπαιτιότητα των προστεθέντων από τη ΔΕΗ υπαλλήλων της και δεν ενημερώθηκε για τη βλάβη αυτή, ώστε να διορίσει τεχνικό σύμβουλο, προκειμένου να διαπιστώσει το μέγεθος αυτής και το ύψος της ηλεκτρικής ενέργειας που ωφελήθηκε από την εσφαλμένη καταγραφή. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε, ότι ο παραπάνω όρος της συμβάσεως περί διορθώσεως και αναθεωρήσεως των λογαριασμών είναι άκυρος ως καταχρηστικός, επειδή εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 7 εδ. ιγ και ιδ του ν. 2251/1994 και απέρριψε την αγωγή. Ο όρος όμως αυτός δεν είναι καταχρηστικός, καθόσον δεν αποκλείει, ούτε περιορίζει την ευθύνη της ΔΕΗ από την εσφαλμένη καταγραφή του γνώμονας (μετρητή) αφού προβλέπει και την υπέρ του καταναλωτή διόρθωση των λογαριασμών και την επιστροφή σ' αυτόν των καθ' υπέρβαση εισπραχθέντων. Με τον όρο αυτό επιδιώκεται σε

περίπτωση σφάλματος του γνώμονος ο ορθότερος προσδιορισμός της παροχής και αντιπαροχής με αντικειμενικά κριτήρια και δεν επέρχεται υπέρμετρη διατάραξη των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών σε βάρος της εφεσίβλητης ή υπέρμετρος περιορισμός των από την πώληση δικαιωμάτων της, όπως είναι και η από το άρθρο 376 ΑΚ ένσταση, η οποία όμως δεν προβάλλεται.

Επίσης για τον χαρακτηρισμό του όρου αυτού ως καταχρηστικού δεν έχει εφαρμογή ούτε η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 7 εδ. ιδ του ν. 2251/ 1994, καθόσον αυτή αφορά άλλα αγαθά και υπηρεσίες. Επομένως η εκκαλουμένη απόφαση, που απέρριψε την αγωγή με την παραπάνω αιτιολογία, έσφαλε ως προς την ορθή εφαρμογή του νόμου και την εκτίμηση των αποδείξεων και πρέπει να εξαφανισθεί, κατά παραδοχή της εφέσεως της ενάγουσας. Περαιτέρω πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση στο δικαστήριο αυτό, γίνει δεκτή η αγωγή και υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 2.753.089 δρχ., με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής (...).